

Aan de Minister van Infrastructuur en Milieu
Mevrouw drs. M.H. Schultz van Haegen
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

datum: 14 september 2015
kenmerk: RLI-2015/1757
cc:

contactpersoon: Hannah Koutstaal
telefoon: 06-11797505
e-mail: hannah.koutstaal@rli.nl

betreft: Aanbieding advies 'Ruimte voor de regio in Europees beleid'

Geachte mevrouw Schulz van Haegen,

Hartelijk dank voor uw toezegging om het advies 'Ruimte voor de regio in Europees beleid' van de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur in ontvangst te willen nemen.

Met genoegen sturen wij u hierbij alvast de tekst van het advies. De belangrijkste bevindingen van het advies luiden als volgt:

Europees beleid werkt door tot in de regio en de leefomgeving van mensen. In de regio wordt abstract Europees beleid omgezet in plannen en projecten die de burger raken en worden uiteenlopende doelen en belangen tegen elkaar afgewogen. De Rli is van mening dat overheden en maatschappelijke spelers op verschillende niveaus effectiever moeten samenwerken. Alleen dan kan tijdig de Europese beleidsontwikkeling worden beïnvloed en kan de speelruimte worden benut om Europese beleidsambities effectief te verbinden met regionale vraagstukken.

Spanningen tussen Europees beleid en regionale vraagstukken

In het advies analyseert de Rli welke spanningen beleid- en regelgeving voor de fysieke leefomgeving in de regio veroorzaken en in hoeverre deze spanningen zijn toe te schrijven aan Europees beleid. Het advies is gericht op de beantwoording van de vraag wat verschillende overheden en andere betrokken partijen in het Europese besluitvormingsproces kunnen doen om die spanningen te verminderen.

De geconstateerde spanningen zijn, kort samengevat:

- Europees omgevingsbeleid komt tot stand in een complex speelveld. Het Rijk is daarin de formele onderhandelingspartner maar veel bevoegdheden liggen op decentraal niveau. Het samenspel tussen de bestuurlijke niveaus is nog onvoldoende effectief.
- Regionale spelers worden vaak pas geconfronteerd met de consequenties van Europees beleid als zij daarop geen invloed meer kunnen uitoefenen.

- Europees en nationaal beleid hebben vaak een sectorale insteek terwijl op regionaal niveau een uitruil van beleidsclaims plaatsvindt.
- Europa kiest vaak voor regulering en normering, terwijl in Nederland behoefte bestaat aan – en ervaring is opgedaan met – zachtere sturingsinstrumenten.
- In algemene zin is er sprake van negatieve beeldvorming over Europa waarbij feiten en fictie meer dan eens dooreen lopen.

De Rli benadrukt in zijn advies de kansen bij de voorbereiding van het Europees omgevingsbeleid. De agenderende en voorbereidende fase is cruciaal voor het uitoefenen van invloed op Europees beleid en regelgeving. De kansen liggen volgens de Rli dan ook in een meer strategische inzet in deze fase, vanuit visie en inzicht in de te verwachten consequenties in de regionale praktijk. Dat vraagt om een slim samenspel tussen Rijk, decentrale overheden en samenleving.

Door vroegtijdig aandacht te vragen voor mogelijkheden voor maatwerk in de uitvoering en voor andere sturingsmogelijkheden kan de aansluiting tussen Europees beleid en regionale belangenafwegingen verbeterd worden. Daarnaast wijst de Rli op de specifieke belangen en vraagstukken in de grensregio's. Nationaal beleid en wetgeving blijken daarvoor vaak onvoldoende oplossingen te bieden terwijl die er op Europees niveau wel zijn maar niet of onvoldoende worden benut. En tot slot: controle en verantwoordingsprocedures leggen nu het zwaarte punt bij rechtmatigheid. Een betere balans tussen doelmatigheid en rechtmatigheid van beleid is hierbij van belang.

De Rli realiseert zich dat dit advies niet alleen voor het Rijk, maar zeker ook voor de andere spelers aandachtspunten bevat. De Rli is dan ook met genoegen ingegaan op het verzoek van het IPO om tijdens het jaarcongres op 30 september a.s. een workshop te houden over het advies.

Hoogachtend,

Raad voor de leefomgeving en infrastructuur

mr. H.M. Meijdam
voorzitter raad

dr. R. Hillebrand
algemeen secretaris

